

מסורת הש"ס

(א) [סנהדרין פ"ה ט"ז]
(ב) ע"ז מט"ז א' [ז"ל]
(ג) [מנחות פ"ד]
(ד) [ע"ז מט"ז]
(ה) [מנחות פ"ד]
(ו) [ע"ז מט"ז]
(ז) [מנחות פ"ד]
(ח) [ע"ז מט"ז]
(ט) [מנחות פ"ד]
(י) [ע"ז מט"ז]
(יא) [מנחות פ"ד]
(יב) [ע"ז מט"ז]
(יג) [מנחות פ"ד]
(יד) [ע"ז מט"ז]
(טו) [מנחות פ"ד]
(טז) [ע"ז מט"ז]
(יז) [מנחות פ"ד]
(יח) [ע"ז מט"ז]
(יט) [מנחות פ"ד]
(כ) [ע"ז מט"ז]
(כא) [מנחות פ"ד]
(כב) [ע"ז מט"ז]
(כג) [מנחות פ"ד]
(כד) [ע"ז מט"ז]
(כה) [מנחות פ"ד]
(כו) [ע"ז מט"ז]
(כז) [מנחות פ"ד]
(כח) [ע"ז מט"ז]
(כט) [מנחות פ"ד]
(ל) [ע"ז מט"ז]

מוסף רש"י

ואמר אבי לא שנו.
דלמך ר"א חס אחרון
חולין שמונת (ע"ז) חס
ע"ז. אלא שקדם וסילק
את האיסור. קדם
נפילתו של זה, ששנפל
זה לכא לאמרי האמר
מלפניו לאיסור היות
שיעור לאסור ואע"פ שגבר
תנן כח אסור בעיניה
ולא היתה מלמדת על
יד אחר אם לא בשל
רש"י. ואפילו הכי כיון
דלא הוה בו מעול שיעור
חמור ללא למימר זה
זה חס גורם ויכל שני את
הלאסור (שם) (שם) ולא
נכלל השיעור אפילו על
יד חמור (שם) (שם) אבל
לא קדם וסילק את
האיסור אסור. מלפני
היה לאסור להשלים את
השיעור (שם) (שם) אע"פ
שנפל היה לבסוף אסור
דזה היה גורם אסור
ולכך היה זה גורם מותר
(שם) (שם). מפורש דאמר
אחרון אני בא. דקסבר
גמרי דאיסור אסור גמרי
בהמה מותר. אלא הלא
דעלם צבת אמת לעולם
קאמר לך זה היה גורם
מותר ס"ל (שם).

מוסף תוספות

א. גרידא. מוס' הלא"ה.
ב. כגון שיש יותר בשאר
של תרומה ממה שיש
בעשרה ראשונה של חולין.
מוס' שאנן. ג. מפורש דהוי
ספק ספקא. חי' ה"ן.

רבינו חננאל

בא. וחכמים אומרים בין
שנפל בתחלה בין שנפל
בסוף לעולם אין אסור עד
שיהא בשאור של תרומה
כדי לחמץ. ואמר איהו
לא שנו שיהיה
האחרון שאור של חולין
שהעיסה מותרת. אלא
שקדם וסילק את האיסור
קדם שהחמץ. אבל לא
קדם וסילק את האיסור
א"ע. שהאחרון חולין
אסור, ש"מ לר' אליעזר
זה היה גורם אסור.
והחמץ וממאי דבדאמי
הוא דילמא טעמא דר'
אליעזר משום דסבר הכל
אחר גמרו, אי גמר באיסור
אסור, אי גמר בהיתר
מותר, בין סלקו בין לא

כל שעה פרק שני פסחים

כו.

עין משפט גד מצוה

גא מ"י פ"ז מהל' ע"ז
הל' יג טו"ע י"ד ק"י
קמט ספ"ד:
גד מ"י פ"ז מהל'
מאכלות אסורות הל'
כג טו"ע שם ספ"ד:
גד ג' ד מ"י שם הלכה כד
טו"ע שם ספ"ד: 1:

רבינו חננאל (המשך)
סלקו לא שנו. לפיכך שנה
אחר אחרון אני בא, אבל
הכא שנתערבו שבת עציס
ורשבה תנור ורבת אחת הן
באין על הפת דברי הכל
שרי. אלא הא ר' אליעזר
דחנן בע"ז פ"ג. נטל הימנה
מן האשורה עציס והחסיק
בכל התנור כו'. עד ר'
אליעזר אומר וילך הנאה
ליס המלח כו'. פירוש
כשיעור שבת אפייית הפת
פירה הפת וילך דמיה
ליס המלח ושאר דמי הפת
מותר בהנאה. מיהת הפת
אסורה ש"מ לר' אליעזר
זה היה גורם אסור. ודחינן
שאני התם משום חומרא
דכ"ז. אם כן הנהלה וכלאי
הכרם לאיור אסור גמרה
אותם, ועוד תניא בהדיא
וכן היה ר' אליעזר אסור
בכל איסורין שבתורה.
אליא דמאן דאמר דלרבי
זה היה גורם מותר,
והכא כפס אמאי אסר,
משום דיש שבת עציס
בפת סבירא ליה, ומשיח'
כפס הפת אסורה. קצרות
וכסות קצותונת וצלותות
שנתבשרו בעציס של
איסור דברי הכל אסורות,
דחז גורם הוא. בתנור
וקדרה פליגי, כי התנור
אינו אופה אלא (אם) [עם]
התלקח העצים, וכן הקדרה
אינה מכללת אלא בעציס,
שנמצאו התנור והקדרה
איסור, והעצים שמדליקין
בהן בתוך התנור ותחת
הקדרה של היתר, והרי
שניהם גורמין לאפייית
הפת ולבישול. מאן דאמר
זה היה גורם מותר גם
אלו מותרות, ומאן דאמר
אסור גם אלו אסורות.
איכא דאמרי בקריה דברי
הכל אסור, מאי טעמא
דהא קרימ ועייל בישולא
ומקבל הקדרה מקמי דנית
כח עציס. השמולל הוה
מהפך דברי רבי לרבנן
ואומר וחכמים אומרים
הפת אסורה, וגם הבריות
דחניא וחכמים אומרים
הפת מותרת הוה מהפך
לה ותאני וחכמים אומרים
הפת אסורה, כי היכי
דחוקין דרבנן לאיסורא
וקיימא לן הכי. בישלה על
גבי גחלים דברי הכל הפת
מותרת. יש מי שאומר לא
שנו אלא גחלים עוממות
קריבות לכבוי מלשון
אירוס לא נעממות, וכמותר
איכה יועם זהב, דהא קלי
ליה איסורא, אבל גחלים
לוחשות הפת אסורה. ויש
מי שאומר אפילו לוחשות
הפת מותרת. ומקשינן
אי הכי לרבי דקסבר הכל
יש שבת עציס בפת
היכי משכחת לה. וישנינן
באבוקה כנגדו, ומכא
האבוקה נאפת.

עד שיהא בו כדי להחמין. פי' באיסור^א דלי' יש באיסור וגם צהיתר
כדי להחמין נראה לרשב"א דשרי דהא צ"ב צתרא דמסכת
ע"ז (דף סה). תניא שאור של חולין ושל תרומה שנפלו לעיסה וצוה
כדי להחמין וצוה כדי להחמין וחמלנו אסור ור' שמעון מתיר והשתא
הוי ר' שמעון כרבנן י' דהכא והא
דמתן בסוף פ"ק דתמורה (דף יג). אין
מחמץ אחר מחמץ [אוסר] אלא לפי
חשבונו שבה שאם נפל שאור של תרומה
בעיסה וחימלה וחזרה ונפלה לעיסה
אחרת גדולה מזהת אם יש בשאור
כדי להחמין השניה אסורה אע"פ
שנתחמלה על ידי שאור של אסור
ועל ידי עיסה ראשונה שהיה של
היתר ומוקמינן לה התם כרבנן
דהכא אור"י מזי למימר דהתם מיירי
כגון שאין בעיסה כדי להחמין:
וצאור של תרומה יש כדי להחמין:
נתערבו באחרות. אור"י דלא
גרסי' ואחרות צאורות^ג
דצקדר המשנה לא גרס ליה לא
במסכת ע"ז ולא צקדר ועיסי:
ובן היה רבי אליעזר אוסר בב"א
איסורין שבתורה. השתא
משמע דכל מקום אית ליה לרבי
אליעזר דזה היה גורם אסור ומימנה
לרשב"א דמיקשי מהכא לרז הונא
זר חנינא דתניא צתמורה צפרק כל
האסורין (דף ל: ושם) כל האסורין
לגבי מזהב ולדומיהן מותרין ומינא
עלה ר"א אסור וקאמר רב הונא זר
חנינא מחלוקת כשעצרו ולצקוף
נרצעו דרבי אליעזר סבר עוצר יך
אמו הוא אכל נרצעו ולצקוף עיצרו
ד"ה מותרין אלמא לרבי אליעזר זה
זה גורם מותר:
ובהא אפי"ו
מחביריו. וטעמא דרבי משום דיש
שבת עציס בפת ולא מטעם דזה היה
גורם דשמואל פסיק צהדיא צפרק
כל הללמים (ע"ז מט). הלכה כר' יוסי
דזה היה גורם מותר:
כלל
ואב"א בעלמא קסבר שמואל^א הלכה כרבי מחביריו ובהא אפי'
מחביריו וסבר אתנייה איפכא כי היכי דניקום רבנן לאיסורא: בישלה על
גבי גחלים דברי הכל הפת מותרת:^א (אמר) רב יהודה אמר שמואל ור' חייא
בר אשי א"ר יוחנן חד אמר לא שנו אלא גחלים עוממות אבל גחלים לוחשות
אסורין וחד אמר דאפילו גחלים לוחשות נמי מותרין בשלמא למ"ד לוחשות
אסורין משום דיש שבת עציס בפת אלא למ"ד אפילו לוחשות מותרות פת
דאסר דיש שבת עציס בפת לרבי היכי משכחת ליה א"ר פפא כשאבוקה כנגדו
מכלל

לא שנו. דלמך אחרון אני צא ואם נפל היתר צקוף מותר אלא
שקדים את האיסור וסילקו מכיון שנפל צו היתר מיד דהואיל וסילקו
ועדיין לא החמין צטל והלך לו ואע"ג דהועיל צה קצת שיכול זה
האחרון לגמור חימוץ על ידו אע"פ ככר צטל לו וצוה אין חוזר
ויעור צו אכל לא קדם וסילק וגמרי
על ידי שניהם ואינו יכול ליצטל
אסור אלמא זה היה גורם אסור:
דלמך אחרון אני צא. וטעמא משום
דלא צתר גמר מעשה גמרו צהיתר
מותר ואפי' לא קדם וסילק דליכא
זה היה גורם גמרו באיסור אסור
ו(ואפילו קדם וסילק את האיסור):
אכל צבת אמת. אם נפלו כהתם
דליכא גמרו באיסור הכי נמי דשרי
דזה היה גורם מותר: הימנה. מן
האשירה: **יולך הנאה לים המלח.**
דמי עיסי. מכל מקום שמעינן ליה כל
כמה דלא ממטי הנאה לים המלח
מודה הוא לת"ק צין אחרש יותן צין
אישן יולך צין באיסור פת אלמא כיון
דקמינן חדש יותן אית ליה זה היה
גורם אסור והא דתניא לעיל (טו:) חדש
יולך רבנן היא דפליגי עליה דר'
ואמרי הפת מותרת משום דלא חשיבא
לכו הנאת היסק ואפילו צגורם אחר
לצדו משום דלימיה לאיסורא צעיייה
וכל שכן צתנור שאינו נאכל הוא
צעמא ואין הנאתו צגורם אחר לצדו
אלא צשי גורמים שלו ושל היתר.
ואם תאמר לרבנן יולך למה לי הא
שרי לפת האפורה צהיסק איסור
הכי מילי דיעבד אכל לכתחלה לא
קא שרו לאפות צהיסק איסור ולקמן
פרין עיסי דאיסור לרבנן היכי
משכחת לה דאסרי מדאורייתא. והוא
הדין דמי לאוקמא להא דחדש יותן
דלעיל כתנא קנחא דר' אליעזר אלא
משום דלא ידעינן מנו וניחא ליה
למינקט ר' אליעזר והוא ומחלוקתו
קאמר: א"כ. דפרכת דילמא שאני ליה
אלמך תרמייה לרא דתניא לעיל צבי
ערלה יותן (טו:) על כרחין כיון דלא
משכחת תנא דלמך זה היה גורם
אסור אלא רבי אליעזר ומחלוקתו
במסכת ע"ז (מט:) וחזיא סתמא דמי
צשאר איסורי נמי הכי רבי אליעזר
קאמר לה ולא שני ליה: **אמר אבי**
אם סמלי לומר. צרייתא מפורשת
הכי דכי היכי דלמך רבי צפת הכי
נמי אסר צתנור ואע"פ שאין עממו
נאכל דאית ליה זה היה גורם אסור
ורישא צרייתא דלעיל דערלה רבי
זה היה גורם מותר ורישא דההוא לאו רבי
כשאוכלה אפילו הוא הנהגה מן
האיסור צגורם אחר אכל צתנור חדש ולינו שרי: **הני קערות נוסות וללוחיות.** הני
אשירה אסרי אפילו לרבי דהא יש שבת עיסי צהן והנאתן צלא גורם שני הוא ועל ידי גורם ראשון הוא משתמש צהן הנאת גופו ולא דמו
לתנור דלא מטיא הנאה לגוף מימיה עד דליכא גורם שני: כי פליגי רבי דלא אסר אלא צפת ור' אליעזר אית ליה זה היה
גורם אסור צתנור וקדירה שאין הגוף נהנה מהן עד שיצא גורם שני והוא של היתר: קדירה. שצפרה כשהיא חדשה צעאי איסור:
דהא מקנלה בישולה. ואיכא הנאת תשמיש ששתמש צה צלא גורם אחר אכל תנור אין נותנין צו פת אלא לאחר הסיקה של גורם
היתר: **איפכא סני.** לה להא צרייתא דלעיל ואיפכא אתנייה: ואי צעיס אימא. שמואל נמי הכי אתנייה ואית ליה דר' אסר ורבנן שרו
ואיכו הפך לה כדי שלא ילכו צני אדם אחרי רצים להמיר דבעלמא צתחלוקות אחרות שחלקן רצים על רבי צקדירא ליה לשמואל דאע"ג
דהלכה כרבי מחביריו צמקום יחיד אין הלכה כמותו מחביריו כלומר צמקום רצים וצאה צקדירא ליה דהלכה כמותו ואע"ג דרביס פליגי עליה:
אפכה ואשנייה. אפכה ואשנייה כי היכי דתיקו הא מילתא דאיסורא צס רבנן ויעשו צני אדם כמותן שהכל הולכין אחרי רצים שאם אני
אומר הלכה כרבי שהוא יחיד לא יאמינו לי: **גחלים עוממות.** צביות כדכתיב (ויקרא לז) אריס לא עממותו ומתרגמינן כה"פ עמיל:
לוחשות. גחלים צוערות נראות כמתענענות ולוחשות זו לזו: **אסורין.** לרבי: **כנגדו.** כנגד הפת מצעיר העלים צפי התנור:
עליס